

Nieuwsbrief PFR Updates - Nummer 16, 2015

Nummer 16, 2015

Redactie: W.M. Schrama, L. Hu, M. Jonker, M. van der Leeden en J. Tigchelaar.

INHOUDSOPGAVE

Hof

[Gerechtshof Den Haag, ECLI:NL:GHDHA:2015:796](#) 01-04-2015

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2015:2566](#) 31-03-2015

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2015:824](#) 10-03-2015

Personen- en familierecht

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2015:740](#) 03-03-2015

[Gerechtshof Den Haag, ECLI:NL:GHDHA:2015:777](#) 18-02-2015

Rechtbank

[Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2015:2646](#) 01-04-2015

[Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2015:2709](#) 01-04-2015

RECHTSPRAAK

22-jarige dochter beroept zich jegens vader op derdenbeding in echtscheidingsconvenant dat de vader een studiebijdrage betaalt zolang de dochter met redelijke resultaten en in overleg met hem met een beroepsopleiding bezig is of studeert, doch uiterlijk tot de leeftijd van 25 jaar. Vader en dochter hebben al 4,5 tot 5 jaar geen enkel contact. De rechtbank oordeelt dat van overleg als bedoeld in het derdenbeding geen sprake is. Aan de dochter komt daarom geen beroep op het derdenbeding toe. Voorts is de dochter niet behoeftig in de zin van artikel 1:392 BW. Zij kan door arbeid in haar levensonderhoud voorzien.

In de onderhavige procedure betreft een 22-jarige dochter haar vader in rechte ter verkrijging van een onderhoudsbijdrage. De dochter stelt dat haar ouders in het kader van hun echtscheidingsprocedure zijn overeengekomen dat de vader in het levensonderhoud van de dochter zal blijven voorzien totdat de dochter de leeftijd van 25 jaar heeft bereikt, mits de dochter op dat moment, in overleg met de vader, studeert en redelijke studieresultaten behaalt. De ouders hebben deze afspraak destijds vastgelegd in een echtscheidingsconvenant in de vorm van een derdenbeding.

De vader wijst erop dat dit derdenbeding niet van toepassing is, omdat de dochter in het geheel geen overleg met hem heeft gevoerd omtrent het starten van een tweede studie. Sterker nog, de vader heeft nagenoeg vijf jaar geen contact gehad met de dochter.

De rechtbank stelt voorop dat de vader op grond van artikel 1:395a BW niet langer verplicht is om te voorzien in de kosten van levensonderhoud en studie van de dochter, omdat de dochter inmiddels de 21-jarige leeftijd heeft bereikt. Naar het oordeel van de rechtbank kan de dochter evenmin met succes een beroep doen op het in het echtscheidingsconvenant opgenomen derdenbeding. Gelet op de formulering van dit derdenbeding is immers vereist dat de dochter met de vader overleg had moeten voeren omtrent de door haar gekozen studie. Gelet op het langdurig ontbreken van contact tussen de vader en de dochter, staat vast dat van overleg geen

sprake is geweest.

De rechtbank overweegt voorts dat de vader evenmin op grond van artikel 1:392 BW gehouden is een bijdrage te leveren in de kosten van levensonderhoud en studie van de dochter (vgl. ECLI:NL:HR:1983:AG4642). Artikel 1:392 BW is slechts van toepassing indien blijkt dat het meerderjarige kind behoeftig is. Niet gebleken is dat de dochter niet in staat is om in haar eigen noodzakelijke middelen van bestaan te kunnen voorzien. Het enkele feit dat de dochter niet kan werken omdat zij thans een hbo-opleiding volgt, brengt niet met zich dat de dochter behoeftig is in voormelde zin. De dochter heeft die keuze zelf gemaakt, maar had er evengoed voor kunnen kiezen om te gaan werken na het afronden van haar mbo-studie, aldus de rechtbank.

Instantie: Rechtbank Noord-Holland

Datum uitspraak: 01-04-2015

ECLI: ECLI:NL:RBNHO:2015:2709

Zaaknummer: C/14/156539 / FA RK 14-1714

Wetsartikelen: 1:392 BW

RECHTSPRAAK

Personen- en familierecht

Verwekker verzoekt om vernietiging van de erkenning door een andere man. Het hof oordeelt in de eerste plaats dat de verwekker veel eerder dan hij heeft gedaan, gebruik had kunnen maken van de mogelijkheid om vervangende toestemming tot erkenning te verzoeken. Dat om die reden de erkenning door een ander vernietigd zou moeten worden, wijst het hof dan ook af. Vervolgens beoordeelt het hof of de vrouw toestemming tot erkenning aan een ander heeft gegeven uitsluitend met het oogmerk om de belangen van de man bij erkenning te schaden. Die vraag beantwoordt het hof ontkennend. De vrouw had al bijna een jaar een relatie met die ander en was bovendien zwanger van een kind van die ander. De vrouw, die ander en beide kinderen leven verder in gezinsverband met elkaar. Het hof verklaart de verwekker niet-ontvankelijk in zijn verzoeken.

Uit de inmiddels beëindigde affectieve relatie van partijen is in 2010 een minderjarig kind geboren. De man is verwekker van het kind, echter, de minderjarige is door de nieuwe partner van de moeder erkend. De rechtbank vernietigde deze erkenning op verzoek van de man. Aan de man werd vervolgens alsnog vervangende toestemming tot erkenning van de minderjarige verleend. De vrouw komt van deze uitspraak in hoger beroep.

Het hof stelt voorop dat een verzoek tot vernietiging van de erkenning, op de grond dat de erkenner niet de biologische vader van het kind is, niet kan worden ingediend door de verwekker (artikel 1:205 BW). Dat ligt alleen anders indien de verwekker niet, of niet tijdig om vervangende toestemming heeft kunnen vragen. In dat geval moet worden beoordeeld of de moeder, in aanmerking genomen de onevenredigheid tussen de belangen van de verwekker bij erkenning en de daartegenover staande belangen van de moeder, telkens in samenhang met de belangen van het kind bezien, in redelijkheid tot het verlenen van toestemming aan de niet-verwekker heeft kunnen komen. Gebleken is dat de man reeds voorafgaand aan de

geboorte van de minderjarige wist dat de vrouw in verwachting was en dat hij de verwekker was van dit kind. Het hof overweegt dan ook dat de man vanaf dat moment de minderjarige had kunnen erkennen, dan wel om vervangende toestemming tot erkenning had kunnen verzoeken. Dat de vrouw afwijzend tegenover een erkenning van de minderjarige door de man stond, betekent volgens het hof nog niet dat de vrouw een eerder verzoek van de man tot het verkrijgen van vervangende toestemming tot erkenning onmogelijk maakte. Het hof oordeelt dan ook dat de man tijdig om vervangende toestemming tot erkenning had kunnen verzoeken.

Gelet op deze situatie kan de erkenning van de minderjarige door een niet-verwekker slechts nog worden aangetast met een beroep op misbruik van bevoegdheid. Een dergelijk beroep slaagt alleen indien blijkt dat de moeder de toestemming voor de erkenning van de minderjarige door de niet-verwekker heeft gegeven, enkel met het oogmerk om de belangen van de verwekker te schaden (ECLI:NL:HR:2004:AQ7386). In dat kader overweegt het hof dat de vrouw en haar huidige partner reeds sinds november 2012 een bestendige relatie hebben en dat de moeder ten tijde van de erkenning in verwachting was van een tweede kind, waarvan haar partner de verwekker is. De erkenning van de minderjarige vond plaats gelijktijdig met de erkenning van het tweede, destijds nog ongebooren kind van de moeder. Daar komt bij dat de moeder, haar partner en de twee minderjarige kinderen in gezinsverband samenleven. Uit het vorenstaande leidt het hof af dat niet gezegd kan worden dat de moeder geen enkel rechtens te respecteren belang had bij het geven van toestemming aan haar partner tot erkenning van de minderjarige. Van misbruik van bevoegdheid kan volgens het hof dan ook niet worden gesproken. De man wordt niet-ontvankelijk verklaard in zijn verzoeken.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 10-03-2015

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2015:824

Zaaknummer: 200.157.409

Wetsartikelen: 1:205 BW

RECHTSPRAAK

Het hof oordeelt dat de aanspraak op een stamrecht niet verknocht is, maar wel dat het in de gegeven omstandigheden naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar is dat deze aanspraak bij helfte wordt gedeeld. De man heeft een ontslagvergoeding in een bv ondergebracht. Sinds hij vanaf juli 2013 geen inkomsten meer heeft uit werk als zelfstandige, uit loondienst of WW-uitkering, leent hij uit de bv. Van dat bedrag betaalt hij de kinderalimentatie en de lasten van de woning waarin de vrouw met twee van de drie kinderen woont. De vrouw draagt aan die lasten niet bij. De woning staat nog niet te koop. Tegen de tijd van verkoop zal het stamrecht volledig zijn opgesoupeerd. Het hof oordeelt dat in afwijking van de verdeling bij helfte de aanspraken ingevolge het stamrecht aan de man moeten worden toegedeeld, zonder verrekening met de vrouw per peildatum, zoals door de vrouw verzocht.

Partijen zijn met elkaar gehuwd geweest in algehele gemeenschap van goederen en zijn onder meer verdeeld over de verdeling van de aanspraken ingevolge het stamrecht met de daaraan gekoppelde waarde van de aandelen in de holding. In de bestreden beschikking heeft de rechtbank beslist dat de aanspraken die voortvloeien uit het stamrecht voor zover deze worden geëffectueerd na de datum ontbinding huwelijk aan de man zijn verknocht en niet in de te verdelen gemeenschap vallen. De vrouw is hiertegen in hoger beroep gekomen.

Het hof overweegt dat de man blijkens de stamrechtovereenkomst volledig vrij is zowel de ingangdatum als de hoogte van de periodieke uitkering zelf te bepalen. Onweersproken is de stelling van de vrouw dat de ontvangst van de ontslagvergoeding de bedoeling had om dit bedrag te benutten voor ouderdomspensioen. Dit wordt bevestigd door de inhoud van de stamrechtovereenkomst waarin wordt vermeld dat de periodieke uitkeringen uiterlijk in zullen gaan wanneer de man 65 jaar wordt. Sinds de man vanaf juli 2013 echter geen inkomsten meer heeft uit werk als zelfstandige, uit loondienst of WW-uitkering, heeft hij

gekozen voor een leenconstructie. Volgens het hof kunnen de opnames uit het stamrecht niet worden beschouwd als vervanging van inkomen dat de man bij voortzetting van de dienstbetrekking zou hebben genoten. Volgens het hof is er dan ook geen sprake van verknochtheid en brengt dit in principe mee dat de aanspraken ingevolge het stamrecht in de verdeling dienen te worden betrokken. Onder uitzonderlijke omstandigheden is het echter mogelijk om af te wijken van een verdeling bij helfte. Het hof is van oordeel dat in casu de vrouw zich niet kan beroepen op een verdeling bij helfte van de aanspraken in gevolge het stamrecht. Indien het stamrecht per peildatum in de verdeling zou worden betrokken, heeft dit liquidatie van de holding ten gevolge nu gesteld en gebleken is dat de man geen overige middelen heeft om enig bedrag aan de vrouw te voldoen. Volgens de berekening van de accountant zou liquidatie betekenen dat aan haar een bedrag zou toekomen van € 59.261. Echter, hierbij is geen rekening gehouden met het feit dat de man maandelijks vanaf de peildatum niet alleen in zijn eigen levensonderhoud voorziet, maar tevens de maandelijks bijdrage voor de kinderen betaalt, maar ook maandelijks een bedrag op de en/of-rekening stort, om de vaste lasten van de echtelijke woning te voldoen waarin de vrouw woont tot aan de verkoop. De vrouw levert geen bijdrage in de kosten van de woning, terwijl zij als mede-eigenaar daarvoor wel draagplichtig is. Bij liquidatie van de holding zou de vrouw haar aandeel in de lasten dienen te verrekenen, waardoor het bedrag dat de vrouw zou ontvangen aanzienlijk lager zou uitvallen dan het eerder berekende bedrag. Hierbij komt dat bij liquidatie de man vanaf de peildatum geen stamrechtvoorziening meer heeft en vanaf die datum de man onvoldoende draagkracht zou hebben gehad om de opgelegde bijdragen voor de kinderen en de kosten van de woning te voldoen. Het hof acht het, naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid, onaanvaardbaar dat de vrouw aanspraak maakt op een verdeling bij helfte van de aanspraken ingevolge het stamrecht per peildatum zonder rekening te houden met de betalingen uit het stamrecht waardoor zij met de kinderen in de woning kan blijven wonen en de kinderalimentatie ontvangt. Het hof ziet aanleiding in afwijking van een verdeling bij helfte de aanspraken ingevolge het stamrecht aan de man toe te bedelen, zonder nadere verrekening per peildatum. Het hof bekrachtigt de beschikking waarvan beroep, zij het deels op andere gronden.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 03-03-2015

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2015:740

Zaaknummer: 200.155.780 en 200.155.783

Wetsartikelen: 1:100 BW

RECHTSPRAAK

Grootmoeder niet-ontvankelijk in haar verzoek tot vaststelling omgangsregeling. Het hof is van oordeel dat er onvoldoende aanknopingspunten zijn voor een nauwe persoonlijke betrekking tussen de grootmoeder en de minderjarige. Grootmoeder en moeder verschillen van mening over de intensiteit van de contacten in het verleden tussen de grootmoeder en de minderjarige. Het hof hecht waarde aan de verklaring van de moeder dat de grootmoeder behoudens een enkele oppasdag en incidenteel een langere oppasperiode niet bij de verzorging en opvoeding van de minderjarige betrokken is geweest, terwijl er sinds oktober 2013 helemaal geen contact meer is geweest. Bewijsaanbod van de grootmoeder wordt afgewezen als onvoldoende gespecificeerd. Het verzoek om een informatieregeling wordt eveneens afgewezen nu hiervoor geen wettelijke grondslag bestaat en er zich geen uitzonderlijke omstandigheden voordoen die tot een uitzondering zouden nopen.

In hoger beroep is in geschil een omgangsregeling tussen de grootmoeder en de minderjarige, geboren in 2011, alsmede een door de grootmoeder verzochte informatieregeling. In eerste aanleg heeft de rechtbank de grootmoeder niet-ontvankelijk verklaard in haar verzoeken. De grootmoeder is van deze beschikking in hoger beroep gekomen en verzoekt in hoger beroep een omgangsregeling tussen haar en de minderjarige vast te stellen. Voorts verzoekt zij het hof aan de moeder een informatieregeling op te leggen. De moeder voert verweer tegen de verzoeken van grootmoeder.

Het hof stelt voorop dat ingevolge artikel 1:377a lid 1 BW de minderjarige en degene die in een nauwe persoonlijke betrekking tot hem staat recht hebben op omgang met elkaar, tenzij er sprake is van een van de ontzeggingsgronden, zoals opgesomd in artikel 1:377a lid 3 BW. Het hof is met de rechtbank van oordeel dat er onvoldoende aanknopingspunten zijn om aan te nemen dat er sprake is van een nauwe persoonlijke betrekking tussen de grootmoeder en de

minderjarige. Het hof overweegt dat partijen van mening verschillen over de intensiteit van de contacten in het verleden tussen de grootmoeder en de minderjarige. Volgens de moeder is de grootmoeder niet bij de opvoeding en verzorging van de minderjarige betrokken geweest, behoudens een enkele oppasdag en incidenteel een langere oppasperiode en is er sedert 2013 geen enkel contact meer tussen de grootmoeder en de minderjarige na een AMK-melding van grootmoeder. Het hof heeft geen reden te twijfelen aan de verklaring van de moeder en concludeert dat er geen sprake is van een nauwe persoonlijke betrekking van de grootmoeder met de minderjarige. Het bestaan van een familierechtelijke betrekking is niet voldoende om aan te nemen dat er sprake is van *family life* in de zin van artikel 8 EVRM. De grootmoeder heeft niet aannemelijk gemaakt dat er sprake is van bijkomende omstandigheden, waaruit blijkt dat er tussen haar en de minderjarige een nauwe persoonlijke betrekking bestaat. De jurisprudentie waar de grootmoeder naar verwijst maakt dit niet anders, daar in de genoemde jurisprudentie wel sprake was van een nauwe persoonlijke betrekking. Het bewijsaanbod van de grootmoeder acht het hof onvoldoende gespecificeerd en het hof hecht geen waarde aan de schriftelijke getuigenverklaringen die door de grootmoeder zijn overgelegd.

Wat de verzochte informatieregeling betreft overweegt het hof dat door de grootmoeder geen bijzondere omstandigheden zijn aangevoerd die een uitzondering vormen op het uitgangspunt dat een grootouder wettelijk gezien geen recht op een informatieregeling toekomt. Het hof bekrachtigt de bestreden beschikking.

Instantie: Gerechtshof Den Haag

Datum uitspraak: 18-02-2015

ECLI: ECLI:NL:GHDHA:2015:777

Zaaknummer: 200.157.066/01

Wetsartikelen: 1:377a BW

RECHTSPRAAK

Op de uitkering van vader ingehouden en aan de moeder doorbetaalde bedragen worden niet beschouwd als kinderalimentatie, geen aftrek.

De vader heeft een zoon uit 1999, die bij zijn moeder woont. In 2010 maakt de vader aanspraak op aftrek levensonderhoud kinderen. Hij stelt bij te dragen in de kosten van zijn zoon (i) rechtstreeks, door middel van zakgeld en het bieden van verblijf, en (ii) doordat € 105,11 per maand op zijn uitkering wordt ingehouden en doorbetaald aan de moeder. De inspecteur betwist het recht op aftrek en de rechtbank gaat daarin mee. Ook in hoger beroep vangt de vader bot, hoewel hij zijn standpunt wel van enige onderbouwing voorziet en niet in geschil is dat de op zijn uitkering ingehouden bedragen aan de moeder worden betaald.

Ten aanzien van de rechtstreekse kosten brengt de vader de volgende schriftelijke verklaring van zijn zoon in: '[Z], 23 december 2014. Elke week krijg ik van mijn vader 10 euro zakgeld. In de weekeinden logeer ik bij mijn vader. Dat is in 2010 en 2011 ook zo geweest. Mijn vader koopt ook kleding voor mij en ik krijg kado's voor mijn verjaardag en soms zomaar. Mijn ouders kunnen het goed met elkaar vinden. Zij hebben mondelinge afspraken gemaakt en het gaat prima zo.'

Wat de inhouding van € 105,11 betreft wijst de vader op een brief uit 2012 waarin de inspecteur hem over de aftrek bericht: 'Alimentatie is niet voor uw ex maar voor de kinderen. (geen convenant van u ontvangen en uw ex moet dit dan weer opgeven als ontvangen alimentatie.) Het bedrag van € 105,11 wordt via het loon ingehouden voor [C] geboren [in] 1999.' Ondanks deze onderbouwing, en aannahme dat de vader in ieder geval aan zakgeld al € 130 per kwartaal voldoet, ziet het hof geen reden om aan te nemen dat de vader uitgaven voor zijn zoon heeft gedaan tot ten minste het drempelbedrag van € 408 per kwartaal.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 31-03-2015

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2015:2566

Zaaknummer: 14/00591 en 14/00592

Wetsartikelen: 6.14 Wet IB 2001, 2 Uitvoeringsregeling inkomstenbelasting 2001 en 8.16a Wet IB

2001

RECHTSPRAAK

Rechtbank Noord-Holland volgt (in zowel ECLI:NL:RBNHO:2015:3039 als ECLI:NL:RBNHO:2015:2646) de lijn van de Alimentatienormen dat de alleenstaande-ouderkop in overeenstemming met de Alimentatienormen in mindering wordt gebracht op de behoefte van het kind, tenzij toepassing zou leiden tot een onaanvaardbaar resultaat. Dat moet de onderhoudsgerechtigde met berekeningen aantonen.

Rechtbank Noord-Holland 1 april 2015, ECLI:NL:RBNHO:2015:2646

Bij de vaststelling van kinderalimentatie volgen de gerechten in beginsel de richtlijnen die zijn opgesteld door de Werkgroep Alimentatienormen. Sinds 1 januari 2013 bepalen deze normen dat het kindgebonden budget dat ouders ontvangen in mindering strekt op het gevonden tabelbedrag eigen aandeel kosten van kinderen. Met de invoering van de Wet hervorming kindregelingen per 1 januari 2015 hebben alleenstaande ouders die in aanmerking komen voor een kindgebonden budget recht op een verhoging van dit kindgebonden budget met maximaal € 3.050 (voor 2015). Deze verhoging wordt de ‘alleenstaande-ouderkop’ genoemd. De Werkgroep Alimentatienormen beveelt nog steeds aan om het totale kindgebonden budget (dus inclusief de alleenstaande-ouderkop) in mindering te doen strekken op het gevonden tabelbedrag eigen aandeel kosten van kinderen.

Als de rechtbank de hiervoor vermelde aanbeveling onverkort zou opvolgen zou op de behoefte van de kinderen van € 176 per maand het kindgebonden budget met de alleenstaande-ouderkop dat de vrouw in 2015 ontvangt in mindering strekken. Dat betreft in 2015 een bedrag van € 119 per kind per maand. De behoefte zou dan € 57 per kind per maand zijn. De behoefte bedroeg in 2014 € 126 per kind per maand. Het aandeel van de man in de behoefte van de kinderen bedroeg in 2014 € 117 per kind per maand. De draagkracht van de vrouw in 2015 bedraagt net als in 2014 € 50 per maand. De draagkracht van de man bedraagt in 2015 € 157 per kind per maand en is daarmee nagenoeg gelijk aan zijn draagkracht in 2014. Het aandeel van de man in de behoefte van de kinderen zou vanaf 1 januari 2015 € 53 per kind per maand bedragen. Ten opzichte van 2014 zou de vrouw in 2015 in totaal € 63 minder

ontvangen, terwijl de man, die ten opzichte van 2014 dus over een vrijwel gelijke draagkracht beschikt, per maand € 128 minder zou betalen.

De rechtbank is van oordeel dat in de omstandigheden van het onderhavige geval, waaronder de zorg die de vrouw heeft voor nog twee minderjarigen van wie de man niet de vader is, een berekening volgens de richtlijnen onredelijk en niet in overeenstemming met de bedoeling van de wetgever is. Om die reden zal de rechtbank de kinderalimentatie op een zodanig bedrag bepalen dat de vrouw en de man ten opzichte van 2014 eenzelfde bedrag meer ontvangen respectievelijk minder betalen. Dat betekent dat de man € 101 per kind per maand dient te betalen. Aldus ontvangt de vrouw ten opzichte van 2014 € 33 per maand meer en betaalt de man ten opzichte van 2014 € 16 per kind per maand minder.

Rechtbank Noord-Holland 1 april 2015, ECLI:NL:RBNHO:2015:3039

De vrouw heeft zich op het standpunt gesteld dat de alleenstaande-ouderkop niet in mindering dient te worden gebracht op de behoefte van de minderjarige. Zij heeft daarbij verwezen naar jurisprudentie. De man stelt dat de Alimentatienormen dienen te worden gevolgd op dit punt.

De rechtbank stelt voorop dat in de Alimentatienormen wordt geadviseerd de alleenstaande-ouderkop ook van de behoefte van de minderjarige af te trekken. De rechtbank volgt dit advies, tenzij mocht blijken dat toepassing van de richtlijn leidt tot een onaanvaardbaar resultaat. Dat dient echter door de onderhoudsgerechtigde ouder, onderbouwd met berekeningen, te worden aangetoond. De vrouw heeft dat niet gedaan. Zij heeft enkel verwezen naar jurisprudentie en niet aangetoond welke (onaanvaardbare) gevolgen de toepassing van de Alimentatienormen voor haar heeft. De rechtbank gaat dan ook uit van de Alimentatienormen en zal het gehele kindgebonden budget, dus inclusief de alleenstaande-ouderkop, dat de vrouw met ingang van 1 januari 2015 ontvangt, aftrekken van de behoefte van de minderjarige in 2015.

Instantie: Rechtbank Noord-Holland

Datum uitspraak: 01-04-2015

ECLI: ECLI:NL:RBNHO:2015:2646

Zaaknummer: C/15/215237 / FA RK 14-2297

RECHTSPRAAK

Huwelijkse voorwaarden. Verrekenbeding. Behoort echtelijke woning die staat op naam van de vrouw tot het te verrekenen vermogen? Natuurlijke verbintenis? Het hof overweegt dat beide partijen stellen dat een deel van de koopsom door hen is voldaan en dat beiden investeringen in de woning hebben gedaan. Het hof kan niet vaststellen wie een deel van de aankoopsom heeft betaald, wie investeringen heeft gedaan voor verbouwingen en renovatie en met welk geld. Daarom is uitgangspunt dat het huis tot het te verrekenen vermogen behoort. Het hof verwerpt de stelling van de vrouw dat sprake is van een natuurlijke verbintenis op grond waarvan zij de woning mag behouden zonder verrekening met de man.

Tussen partijen is de afwikkeling van de door hen gemaakte huwelijkse voorwaarden in geschil. In dat kader heeft de man in hoger beroep gemotiveerd gesteld dat de voormalige echtelijke woning die op naam staat van de vrouw tot het te verrekenen vermogen behoort. De vrouw heeft gemotiveerd gesteld dat de woning niet in de verrekening dient te worden betrokken.

Het hof stelt voorop dat op grond van artikel 1:141 lid 1 BW, indien een verrekenplicht betrekking heeft op een in de huwelijkse voorwaarden omschreven tijdvak van het huwelijk en over dat tijdvak niet is afgerekend, de verplichting tot verrekening over dat tijdvak in stand blijft en zich te dezen uitstrekt over het saldo, ontstaan door belegging en herbelegging van hetgeen niet verrekend is, alsmede over de vruchten daarvan. Op grond van artikel 1:141 lid 3 BW wordt, indien bij het einde van het huwelijk aan een bij huwelijkse voorwaarden overeengekomen periodieke verrekenplicht als bedoeld in artikel 1:141 lid 1 BW niet is voldaan, het alsdan aanwezige vermogen vermoed te zijn gevormd uit hetgeen verrekend had moeten worden, tenzij uit de eisen van redelijkheid en billijkheid in het licht van de aard en de omvang van de verrekenplicht anders voortvloeit.

Beide partijen stellen een deel van de aankoopsom van de voormalige echtelijke woning te

hebben voldaan en investeringen te hebben gedaan in de woning, voldaan uit overgespaard inkomen, verkregen erfenissen dan wel schenkingen van ouders. Uit de aan het hof overgelegde stukken en het verhandelde ter terechtzitting kan het hof niet opmaken wie een deel van de aankoopssom heeft betaald, wie investeringen heeft gedaan voor verbouwingen en renovatie en met welk geld die zijn verricht. Aldus zal het hof tot uitgangspunt nemen dat de echtelijke woning een vermogensbestanddeel is dat geacht wordt te zijn gevormd uit hetgeen verrekend had moeten worden. Dit betekent dat de echtelijke woning in beginsel in de verrekening behoort te worden betrokken en dat de stelling van de vrouw, dat zij in elk geval een bedrag van € 107.866,47 van de man heeft te vorderen vanwege schenkingen, wordt gepasseerd.

Het hof komt vervolgens toe aan de stelling van de vrouw dat sprake is van een natuurlijke verbintenis, op welke grond zij de echtelijke woning kan behouden, zonder verrekening met de man. Op grond van artikel 6:3 lid 2 aanhef en onder b BW bestaat een natuurlijke verbintenis wanneer iemand jegens een ander een dringende morele verplichting heeft van zodanige aard dat naleving daarvan, ofschoon rechtens niet afdwingbaar, naar maatschappelijke opvattingen als voldoening van een aan die ander toekomende prestatie moet worden aangemerkt. De verwijzing naar de maatschappelijke opvattingen brengt mee dat de vraag of sprake is van een natuurlijke verbintenis moet worden beoordeeld naar een objectieve maatstaf en dat aan het subjectieve inzicht van degene die de prestatie heeft verricht, geen beslissende betekenis toekomt. Daarbij is de situatie op het moment van het verrichten van de prestatie bepalend. Niet is van belang hoe partijen er later financieel blijken voor te staan.

Het hof passeert de stelling van de vrouw dat op basis van objectieve maatstaven een natuurlijke verbintenis aanwezig is omdat de man schriftelijk zou hebben verklaard dat de vrouw in de echtelijke woning kon blijven wonen zonder verrekening van enig bedrag met hem. Nog afgezien van het feit dat de schriftelijke verklaring ongedateerd is, niet ondertekend is en niet vaststaat dat de man de brief destijds aan de vrouw heeft gegeven, is het hof van oordeel dat de man, zoals door hem gesteld, geen afstand heeft gedaan van verrekening van de waarde van de echtelijke woning. Dit volgt ook niet uit de bewuste schriftelijke verklaring. Ook uit de andere door de vrouw naar voren gebrachte omstandigheden volgt niet dat, naar maatschappelijke opvattingen beschouwd, sprake is van een natuurlijke verbintenis. Dat sprake is geweest van een traditioneel huwelijk waarin de vrouw heeft meegewerkt in de praktijk van de man, is op zichzelf beschouwd niet zo'n omstandigheid. Dat de vrouw volgens de man in de echtelijke woning zou kunnen blijven wonen wil niet zeggen dat de man daarmee iedere aanspraak op verrekening zou hebben prijsgegeven.

Instantie: Gerechtshof Den Haag

Datum uitspraak: 01-04-2015

ECLI: ECLI:NL:GHDHA:2015:796

Zaaknummer: 200.012.642/01